

ASETUS LAIVAVÄEN ASUINTILOISTA ALUKSELLA 17.6.1976/518

*Sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään 9 päivänä kesäkuuta 1939 annetun merilain 8 §:n, sellaisena kuin se on 26 päivänä toukokuuta 1967 annetussa laissa (237/67), nojalla:

1 LUKU YLEISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan suomalaiseen alukseen.

Tätä asetusta ei kuitenkaan sovelleta sellaiseen valtion alukseen, jota käytetään puolustus- tai merivartiotehtäviin, eikä kantosiipi- tai ilmatyynyalukseen eikä alle 400 tonnin kalastusalukseen tai huvialukseen.

Tämän asetuksen 13 §:n 2 momentin, 19 §:n 1-3 momentin, 21 §:n 6 momentin sekä 30 ja 31 §:n säännöksiä ei sovelleta alle 65 tonnin alukseen.

2 § Määritelmiä

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *matkustaja-aluksella* alusta, joka voimassa olevien määräysten mukaan on katsastettava matkustaja-alukseksi;
- 2) *kalastusaluksella* alusta, jota käytetään kalastukseen tai muuhun pyyntiin tahi välittömästi sen yhteydessä tapahtuvaan saaliin kuljetukseen, jalostukseen tai kalastusalusten tukialuksena;
- 3) *aluksen tonnimäärällä* sen suurinta bruttovetoisuutta suomalaisen mittakirjan mukaan;
- 4) *asuintiloilla* makuuhyttejä, päivähyttejä, ruokailutiloja, saniteettitiloja, virkistäytymiseen käytettäviä tiloja, sairashyttejä sekä näihin tiloihin liittyviä käytäviä;
- 5) *laivaväellä* kaikkia aluksessa toimessa olevia henkilöitä;
- 6) *päällystöllä* aluksen päällikköä, konepäällikköä, perämiestä, linjaluotsia, konemestaria, sähkömestaria, radiosähköttäjää ja talousosaston esimiestä;
- 7) *alipäällystöllä* sellaista päällystöön kuulumatonta henkilöä, joka on valvovassa tai vastuunalaisessa asemassa; sekä
- 8) *miehistöllä* muita aluksessa toimessa olevia henkilöitä, kuin päällystöä tai alipäällystöä.

3 § Piirustusten toimittamisvelvollisuus

Milloin suomalaisen omistajan lukuun tilataan vähintään 65 tonnin alus, tilaaja on velvollinen toimittamaan riittävän varhaisessa rakennustyön vaiheessa merenkulku[hallitukselle]

kolmena kappaleena ja [työsuojeluhallitukselle] kahtena kappaleena piirustukset, joista käy selville aluksen asuintilojen sijainti, makuuhyttien ja ruokailutilojen kokonais- ja vapaa lattiapinta-ala, sisustus, ilmanvaihto-, lämmitys- ja valaistus- sekä saniteettilaitteet. Piirustusten ohella on annettava ne tiedot, joita tarvitaan niiden tarkastamiseen.

Kun vähintään 65 tonnin alus siirtyy ulkomaalaiselta omistajalta suomalaisen omistukseen, omistaja on velvollinen kahden kuukauden tai erityisistä syistä kuuden kuukauden kuluessa omistusoikeuden siirtymisestä toimittamaan edellä 1 momentissa tarkoitettut piirustukset ja tiedot.

Jos vähintään 65 tonnin aluksessa olennaisesti muutetaan tai korjataan asuintiloja, omistaja on velvollinen ennen korjaustyöhön ryhtymistä toimittamaan edellä 1 momentissa tarkoitettut piirustukset ja tiedot.

4 § Piirustusten hyväksyminen

Merenkulku[hallitus] hyväksyy 3 §:n mukaiset piirustukset. Hyväksymisen edellytyksenä on, että piirustukset ovat tämän asetuksen mukaiset ja että työministeriö on antanut niistä lausuntonsa. Piirustukset voidaan hyväksyä ehdollisesti, jos niissä on vähäisiä ja korjattavissa olevia puutteita. Hyväksymispäätöksessä on tällöin ilmoitettava, miten piirustukset on korjattava. (19.2.1993/206)

Piirustusten hyväksymismenettelyssä on otettava huomioon tilaajan velvollisuus noudattaa rakentajan kanssa sovittua piirustusten palauttamisaikaa.

5 § Asuintilojen tarkastus

Uuden tai Suomeen ostetun vanhan vähintään 65 tonnin aluksen käyttöönottamista seuraavan kuuden kuukauden kuluessa se on ilmoitettava merenkulku[hallitukselle] asuintilojen tarkastusta varten. Jos alus ei ole Suomessa, omistajan on korvattava merenkulku[hallituksen] määräämän tarkastajan matkakustannukset. Merenkulku[hallitus] voi kuitenkin myös hyväksyä ulkomaisen viranomaisen tai puolueettoman asiantuntijan suorittaman tarkastuksen, jos siten vältetään kohtuuttomat kustannukset.

Merenkulku[hallituksen] on varattava [työsuojeluhallituksen] edustajalle tilaisuus osallistua tässä asetuksen kohdassa tarkoitettuun tarkastukseen.

Tarkastuksessa on todettava, että aluksen asuintilat ovat hyväksytyjen piirustusten mukaiset ja että ne muutoinkin täyttävät tämän asetuksen vaatimukset. Tarkastuksesta on annettava todistus ja sen jäljennös on lähetettävä merenkulku[hallitukselle].

2 LUKU ASUINTILOJA KOSKEVAT YLEISET SÄÄNNÖKSET

6 § Makuuhyttien ja ruokailutilojen sijainti

Makuuhytit ja ruokailutilat on sijoitettava niin, että niihin tulee luonnonvalo. Jos asuntoon kuuluu päivähytti, riittää, että siihen tulee luonnonvalo.

Matkustaja-aluksessa voidaan vesiviivan alapuolella olevien matkustajahyttien palvelushenkilökunnan makuuhytit sijoittaa vesiviivan alapuolelle.

Yli 400 tonnin aluksessa makuuhyttien tulee sijaita kokonaan ylimmän lastivesiviivan yläpuolella aluksen keski- tai peräosassa.

Makuuhyttejä voidaan kuitenkin sijoittaa aluksen keulaosaan yhteentörmäyslaipion peräpuolelle, jos aluksen koko, tyyppi tai käyttötarkoitus tekevät muun sijainnin epätarkoituksenmukaiseksi.

Matkustaja-aluksessa voidaan laipiokannen alle sijoittaa yhdelle henkilölle tarkoitettuja makuuhyttejä ja niihin liittyviä muita asuintiloja.

Makuuhytteihin ei saa olla välitöntä pääsyä koneisto- tai lastitiloista, keittiöstä, lamppu- tai maalikaapeista, kone-, kansi- tai muista varastoista, pesuloista eikä yleisistä pesuhuoneista tai käymälöistä.

Radiosähköttäjän makuuhytti on sijoitettava radiohyttin välittömään läheisyyteen.

7 § Asuintiloja koskevia muita määräyksiä

Asuintilaa ei saa käyttää läpikulkutienä lastitilaan, lamppu- tai maalikaappiin, kone- tai kansivarastoon eikä pumppuhuoneeseen.

Säiliöaluksessa asuintiloja ei saa sijoittaa lastisäiliöiden, lastijätesäiliöiden (sloptankkien), lastipumppuhuoneiden eikä niitä muusta aluksen osasta erottavien kuivatankkien (kofferdamien) yläpuolelle.

Öljytankkeihin johtavia miesluukkuja ei saa sijoittaa asuintiloihin.

Yleiset peseytymistilat ja käymälät on sijoitettava riittävän lähelle makuuhyttejä.

Sairashytti on sijoitettava siten, että potilas voidaan helposti kuljettaa sinne paareilla kaikissa sääolosuhteissa.

8 § Rakenne

Asuintilojen rakenteen on taattava riittävä turva, annettava suoja säätä ja merenkäyntiä vastaan sekä riittävä eristys kylmyyttä, kuumuutta, muualta tulevaa melua, tärinää ja ilman epäpuhtauksia vastaan.

Asuintilojen ulkoseinät on eristettävä. Vesihöyryn tiivistyminen on mahdollisimman hyvin estettävä tarkoituksenmukaisella eristyksellä. Myös asuintiloihin välittömästi liittyvät kone-, kuilu- ja keittiölaipiot sekä lämmitettävien öljytankkien laipiot ja kannet on eristettävä.

Teräskannet, jotka muodostavat asuintilojen katon tai lattian, ja jotka ovat rajapintana ulkoilmaan tai lämmittämättömään tilaan, on eristettävä riittävästi.

Asuintilojen seinät, lattiat ja katot on voitava puhdistaa helposti. Saniteettitilojen seinien on oltava vesitiivistä rakennetta.

Kansikoneiden ja muiden vastaavien laitteiden hydraulikka-, höyry- tai poistoputkia ei saa johtaa makuuhyttien kautta, ei myöskään niihin vievien käytävien kautta, ellei se ole teknistä syistä välttämätöntä. Käytävissä olevat putket on asianmukaisesti eristettävä ja suojattava.

Asuintiloissa olevat lämmitys- ja vesiputkistot on asianmukaisesti eristettävä ja suojattava.

Niissä asuintiloissa, missä esteetön liikkuminen on välttämätöntä, vapaan korkeuden on oltava alle 400 tonnin aluksessa vähintään 1,90 metriä ja muussa aluksessa vähintään 1,98 metriä.

9 § Ilmanvaihto

Asuintilojen ilmanvaihdon on oltava riittävä. Ilmanottoaukot on sijoitettava ja laitteet varustettava niin, että ilma on aina riittävän puhdasta. Laitteita on voitava säätää siten, että sopiva ilmanvaihto voidaan saavuttaa kaikissa sääolosuhteissa.

Yli 400 tonnin aluksessa tulee olla koneellinen ilmanvaihto.

Aluksessa, joka tekee matkoja trooppisille alueille, Välimerelle, Persian lahdelta tai liikennöi mainituilla alueilla, on oltava sellainen ilmastointilaitte, että asuintiloissa voidaan pysyttää alle + 30 °C lämpötila ja noin 50 % suhteellinen ilman kosteus, kun ulkoilman lämpötila on + 35 °C ja kosteus 70 %.

Jotta koneellinen ilmanvaihto tai ilmastointilaitte aina olisi toimintakykyinen, aluksella on oltava tarpeellisia varaosia, jollei laitteiston välitöntä korjaamista voida muutoin suorittaa.

Kylmän tai lämmitetyn ilman saa puhaltaa käymälään vain, kun käymälästä on koneellinen imu tai ovi avokannelle.

Poistoilma käymälöistä ja pesuhuoneista on johdettava ulkoilmaan. Poistoilma sairastiloista on erikseen johdettava ulkoilmaan.

10 § Lämmitys

Asuintiloissa tulee olla tarkoitukseen soveltuva, säädettävä lämmityslaitte. Lämmityslaitteen on taattava noin 20 °C lämmön leviäminen koko makuuhuytisiin ja oltava niin etäällä makuusijan pääpuolesta, ettei siitä ole haittaa.

Jos lämmitykseen käytetään lämminilma- tai ilmastointilaitetta, ilma on tarvittaessa kostutettava. Enintään puolet sisäänpuhalletusta ilmasta saa olla paluuilmaa.

11 § Moskiittoverkot ja aurinkokatokset

Jos alus kulkee satamiin, joissa esiintyy moskiittoja, on ikkunat, tuuletuslaitteet ja muut asuintiloihin johtavat aukot varustettava moskiittoverkoilla. Mikäli aluksessa on ilmastointilaitte, kiinteitä ikkunoita ei tarvitse varustaa verkoilla.

Aluksessa, joka kulkee trooppiselle alueelle, Välimerelle tai Persianlahdelta, on oltava aurinkokatokset tai purjeet sellaisten kansitilojen yllä, jotka on tarkoitettu laivaväen virkistätymispaikoiksi, sekä ilmastoimattomien asuintilojen päällä olevien suojattomien kansien yllä.

12 § Valaistus

Laivaväelle tarkoitetuissa tiloissa tulee olla tarkoituksenmukainen valaistus.

Ellei aluksessa ole kahta toisistaan riippumatonta virtalähdettä, varavalaistus on järjestettävä tarkoituksenmukaisesti suunnitelluilla varavalaistuslaitteilla.

Makuuhytissä on jokaisen makuusijan pääpuolella oleva lukulamppu.

3 LUKU TILAKOHTAISET SÄÄNNÖKSET

13 § Makuuhyttien henkilömäärä

Milloin laivaväki asuu säännöllisesti aluksessa, on siinä oltava makuuhytit. Laivaväkeen kuuluvia miehiä ja naisia varten tulee olla eri makuuhytit.

Samaan makuuhyttiin ei saa sijoittaa useampia miehistöön kuuluvia kuin

- 1) neljä henkilöä, jos alus on alle 100 tonnia;
- 2) kolme henkilöä, jos alus on vähintään 100 tonnia, mutta alle 400 tonnia; ja
- 3) kaksi henkilöä, jos alus on vähintään 400 tonnia.

Jokaisella päällystön ja alipäällystön kuuluvalla on oltava oma makuuhytti.

Yli 1 000 tonnin aluksessa, joka ei ole matkustaja-alus, on jokaisella laivaväkeen kuuluvalta oltava oma erillinen makuuhytti, jos se on mahdollista ottaen huomioon aluksen koko, käyttötarkoitus ja yleisjärjestely.

Mikäli mahdollista, on yli 3 000 tonnin aluksessa päälliköllä, konepäälliköllä, yliperämiehellä, ensimmäisellä konemestarilla, yhdellä radiosähköttäjällä ja talousosaston esimiehellä oltava makuuhytin lisäksi siihen liittyvä päivähytti.

Vahtipalvelusta suorittava miehistö on, mikäli mahdollista, sijoitettava asumaan niin, että vaudit ovat erillään ja ettei päivämiestä sijoiteta samaan makuuhyttiin vahtia käyvän kanssa.

Jokainen makuuhytti on varustettava kilvellä, joka ilmaisee kenelle tai kuinka monelle henkilölle hytti on tarkoitettu.

14 § Makuuhyttien lattiapinta-ala

Päällystön ja alipäällystön makuuhyttien lattiapinta-ala tulee olla vähintään seuraavan taulukon mukainen:

Aluksen tonnimäärä	Päällystön makuuhytti, milloin päivähyttiä ei ole (m ²)	Alipäällystön makuuhytti (m ²)
65 - alle 100	4,70	3,00
100 - alle 400	5,00	3,15
400 - alle 1 000	5,90	3,50
1 000 - alle 3 000	6,50	3,75
3 000 - alle 10 000	7,50	4,25

10 000 ja yli	7,50	4,75
---------------	------	------

Miehistön makuuhyttien lattiapinta-alan muussa kuin matkustaja-aluksessa on oltava vähintään seuraavan taulukon mukainen:

Aluksen tonnimäärä	Miehistön makuuhytti m ²			
	1 hlö	2 henk.	3 henk.	4 henk.
65 - alle 100	3,00	4,00	6,00	8,00
100 - alle 400	3,15	4,30	6,45	-
400 - alle 1 000	3,50	5,00	-	-
1 000 - alle 3 000	3,75	5,50	-	-
3 000 - alle 10 000	4,25	6,50	-	-
10 000 ja yli	4,75	7,50	-	-

Miehistön makuuhyttien lattiapinta-alan matkustaja-aluksessa tulee olla vähintään seuraavan taulukon mukainen:

Aluksen tonnimäärä	Matkustaja-aluksen miehistön makuuhytti m ²			
	1 hlö	2 henk.	3 henk.	4 henk.
65 - alle 100	2,85	3,70	5,55	7,40
100 - alle 400	3,00	4,00	6,00	-
400 - alle 3 000	3,35	4,70	-	-
3 000 ja yli	3,75	6,00	-	-

Suorakaiteen muotoisen vapaan lattiapinta-alan sekä makuusijan kehyksen ja vastakkaisen seinän keskimääräisen etäisyyden on oltava vähintään seuraavan taulukon mukainen:

Aluksen tonnimäärä	Suorakaiteen pinta-ala henkilöä kohden (m ²)	Keskimääräinen etäisyys vastakkaiseen seinään (m)	
		1 hlö	2 henk.
65 - alle 100	0,50	0,50	0,60
100 - alle 400	0,55	0,60	0,70
400 ja yli	0,70	0,70	0,80

Lattiapinta-alaa mitattaessa otetaan huomioon myös ala, jolla sijaitsevat makuusijat, kaapit, pöydät ja muu kalustus. Pieniä tai epäsäännöllisen muotoisia aloja ei oteta huomioon, elleivät ne tehokkaasti lisää vapaata liikkumatilaa ja ellei niitä voida käyttää kalustamiseen.

Istuinta tai muuta irtainta kalustusta, jota voidaan siirtää suorakaiteen ulkopuolelle, ei oteta huomioon. Suorakaiteen muotoisen vapaan lattiapinta-alan yläpuolella tulee olla 8 §:n mukainen vapaa korkeus.

Alle 65 tonnin alukseen, jossa säännöllisesti asutaan, sovelletaan edellä 1-6 momenteissa mainittuja vähimmäisvaatimuksia, ellei se ole kohtuutonta aluksen kokoon ja käyttötarkoitukseen nähden.

15 § Makuuhyttien sisustus

Makuuhytteissä on jokaista siihen sijoitettua henkilöä varten oltava erityinen makuusija, jonka vapaa pituus on vähintään 1,98 metriä ja vapaa leveys vähintään 0,80 metriä.

Makuusijan on oltava sen pohjasta mitattuna vähintään 0,3 metrin korkeudella lattiasta. Makuusijan yläpuolella, sen pohjasta mitattuna, tulee olla vapaata korkeutta vähintään 0,75 metriä. Makuusijoja ei saa sijoittaa toistensa viereen, ellei väliseinä tai riittävä tila erota niitä toisistaan. Makuusijoja ei saa sijoittaa päällekkäin kahta useampaa eikä, mikäli mahdollista, ikkunan tai valoventtiilin alle. Makuusijan on oltava sellainen, ettei siitä ole terveydellisiä haittoja. Milloin makuusijat ovat päällekkäin, ylempänä olevan makuusijan pohjan tulee olla pölytiivis. Makuusija on varustettava verhoilla, mikäli makuuhyttissä on useampia makuusijoja.

Makuuhyttissä on oltava jokaista siihen sijoitettua henkilöä kohden hyllyllä varustettu, tuuletettava ja lukittava vaatekaappi sekä vaatteiden säilyttämiseen soveltuvaa laatikkotilaa. Yli 1 000 tonnin aluksessa on oltava yksi ylimääräinen vaatekaappi sellaisessa makuuhyttissä, johon sijoitetaan säännöllisesti vähintään kerran kahdessa kuukaudessa vaihtuvaa laivaväkeä. Alle 400 tonnin aluksessa voidaan vaatekaapit sijoittaa makuuhyttien ulkopuolelle niiden välittömään läheisyyteen. Vaatekaapin on oltava sisämitoiltaan vähintään 1,80 x 0,60 x 0,50 metriä. Laatikkotilavuuden on oltava vähintään 0,1 kuutiometriä. Tila on jaettava kahteen tai useampaan laatikkoon.

Makuu- tai päivähyttissä on oltava pöytä sekä jokaista hyttiin sijoitettua henkilöä kohden istuin. Pöydän ääressä tulee voida vapaasti kirjoittaa. Makuuhyttissä tulee olla peili sekä kaappi henkilökohtaisia esineitä varten, kirjahylly ja tarpeellinen määrä vaatekoukkuja. Ikkunat on varustettava sopivilla verhoilla.

16 § Käytävät

Käytävän vapaan leveyden on oltava vähintään seuraavan taulukon mukainen:

Aluksen tonnimäärä	Käytävän vapaa leveys (m)
65 - alle 400	0,65
400 - alle 1 000	0,75
1 000 - alle 3 000	0,85
3 000 ja yli	0,90

17 § Saniteettilaitteita ja -tiloja koskevia yleisiä määräyksiä

Aluksessa, jossa säännöllisesti asutaan, tulee olla tarkoituksenmukaiset saniteettilaitteet ja -tilat. Pesualtasiin, suihkuihin ja saunoihin on johdettava riittävästi kylmää ja lämmintä suolatonta vettä. Kaikissa saniteettitiloissa tulee olla lattiakaivot ja viemärijohdot.

Yli 1 600 tonnin aluksessa, lukuun ottamatta alusta, jossa kullakin konehenkilökuntaan kuuluvalla on oma erillinen makuuhytti yhdelle tai kahdelle tarkoitettuine pesuhuoneineen, on oltava vaatteiden vaihtoa ja peseytymistä varten tila, johon on vaivaton pääsy konehuoneesta ja johon on sijoitettu 27 §:ssä mainitut henkilökohtaiset työvaatekaapit sekä konehuoneessa samanaikaisesti työssä olevia varten riittävä määrä pesualtaita ja suihkuja.

18 § Käymälät

Aluksessa tulee olla vähintään yksi käymälä, jossa on WC tai vastaava hyväksytty laite. Päälylystöllä on oltava eri käymälä, jos muun laivaväen lukumäärä on enemmän kuin neljä.

Milloin yli 400 tonnin aluksella on toimessa naisia, heidän käytössään on oltava erillinen käymälä, jossa on käsisuihku, ellei heille tarkoitettussa suihkuhuoneessa ole käsisuihku. Käymälässä on oltava vähintään yksi WC jokaista kuutta käyttäjää kohden. Tähän lukumäärään ei lueta henkilöitä, joilla on käytössään oma erillinen tai kahdelle tarkoitettu käymälä. Jos käymälässä on useita WC:tä, ne on asianmukaisesti erotettava toisistaan.

Yli 1 600 tonnin aluksessa on oltava käymälä, johon on vaivaton pääsy komentosillalta ja radioasemalta ja joka ensisijassa on tarkoitettu siellä työskenteleville, sekä käymälä, johon on vaivaton pääsy konehuoneesta, jollei käymälä sijaitse konevalvontahuoneen läheisyydessä, sekä käymälä, johon on vaivaton pääsy keittiöstä. Lisäksi yli 1 600 tonnin lastialuksessa on oltava käymälä, johon on pääsy suoraan kannelta.

Jokaisessa käymälässä tulee olla pesuallas.

Alle 65 tonnin alukseen sovelletaan edellä 1 momentissa mainittuja vähimmäisvaatimuksia, ellei se ole kohtuutonta huomioon ottaen aluksen koko ja käyttötarkoitus.

19 § Peseytymistilat

Laivaväkeen kuuluvia henkilöitä varten, joiden käytössä ei ole pesuallasta makuuhytissä eikä yksityistä tai kahden jaettavaa pesuhuonetta, on oltava pesuhuone, jossa on yksi pesuallas kolmea henkilöä kohden, joiden käyttöön pesuhuone on tarkoitettu.

Laivaväkeen kuuluvia henkilöitä varten, joilla ei ole suihku yksityisessä tai kahden jaetavassa pesuhuoneessa, on oltava suihkuhuone, jossa on yksi suihku jokaista kuutta henkilöä kohden, joiden käyttöön tila on tarkoitettu sekä vähintään yksi pesuallas.

Milloin aluksella on toimessa naisia, heidän makuuhyteissään on oltava pesuallas.

Yli 400 tonnin aluksessa päälylystön makuuhyteissä ja yli 5 000 tonnin aluksessa kaikissa laivaväen makuuhyteissä on oltava pesuallas. Milloin laivaväkeen kuuluvalla on käytössään yhdelle tai kahdelle tarkoitettu pesuhuone voidaan edellä mainittu pesuallas sijoittaa sinne.

Yli 400 tonnin aluksessa on päälylystää ja muuta laivaväkeä varten oltava erilliset suihkuhuoneet ja milloin aluksessa on toimessa naisia, myös heidän käytössään on oltava erillinen suihkuhuone.

Suihkuhuoneet voidaan sijoittaa erikseen tai pesuhuoneen yhteyteen. Jos suihkuhuoneessa on useita suihkuja, suihkutilat on asianmukaisesti erotettava toisistaan.

Yli 5 000 tonnin aluksessa päälylystään kuuluvalla on oltava makuuhyttiin liittyvä oma erillinen pesuhuone, jossa pesualtaan lisäksi on suihku ja WC. Muussa yli 25 000 tonnin aluksessa kuin matkustaja-aluksessa jokaista kahta alipäälylystään tai miehistöön kuuluvaa kohden on oltava joka kahden makuuhytin välissä tai makuuhytin sisäänkäyntiä vastapäätä sijoitettu pesuhuone, jossa pesualtaan lisäksi on suihku ja WC.

20 § Saunat

Yli 400 tonnin aluksessa on oltava sauna ja yli 1 600 tonnin aluksessa kaksi sauna.

Saunan yhteydessä on oltava pesuhuone, jossa on vähintään yksi suihku sekä pukeutumistila.

Löylyhuoneen oven tulee avautua ulospäin pelkällä työnnöllä.

Löylyhuoneen tai veden lämmitykseen saunassa ei saa käyttää vapaata höyryä.

21 § Ruokailutilat

Yli 200 tonnin aluksessa on oltava ruokailutila. Yli 400 tonnin aluksessa päällystöllä ja muulla laivaväellä on oltava eri ruokailutila, elleivät asianomaiset valtakunnalliset työmarkkinajärjestöt muuta sovi.

Alle 200 tonnin aluksessa laivaväelle on järjestettävä mahdollisuus ruokailla samanaikaisesti pöydän ääressä joko keittiössä tai muussa tilassa, ei kuitenkaan makuuhytissä.

Ruokailutilassa on matkustaja-aluksia lukuunottamatta oltava niin monta istumapaikkaa, että ruokailutilan käyttäjät voivat kaikki samanaikaisesti aterioida. Päällystölle on kuitenkin järjestettävä mahdollisuus ruokailla samanaikaisesti myös matkustaja-aluksessa.

Ruokailutilojen pinta-alan on oltava vähintään 1 m² kutakin sellaista ruokailijaa kohden, joiden samanaikaiseen käyttöön tila on tarkoitettu. Pinta-alaa mitattaessa ei oteta huomioon pieniä, epäsäännöllisen muotoisia aloja, joita ei hyödyllisesti voida käyttää.

Ruokailutiloissa on oltava pöydät ja tuolit. Kutakin istumapaikkaa kohden on oltava vähintään 0,60 metriä leveä pöytätila.

Laivaväen käytettävissä tulee olla tarkoituksenmukaisesti sijoitettu jääkaappi, jonka koko on riittävä sekä laitteet kuumien juomien valmistamiseksi ja raikkaan veden saamiseksi.

22 § Virkistäytymistilat

Aluksessa on avoimelle kannelle varattava virkistäytymistä varten tarkoituksenmukainen tila tai tiloja, joihin laivaväellä on pääsy vapaa-aikana.

Yli 400 tonnin aluksessa laivaväellä tulee olla tarkoituksenmukaisesti sijoitetut ja kalustetut virkistäytymistilat. Jos virkistäytymistila on ruokailutilojen yhteydessä, tilat on suunniteltava, kalustettava ja varustettava tätä silmällä pitäen. Virkistäytymistiloissa on oltava kalustus lukemista ja kirjoittamista varten, kirjakaappi, radio sekä tv-liitäntä. Lisäksi siellä tulee mahdollisuuksien mukaan olla pelivälineitä.

Yli 1 000 tonnin aluksessa on oltava tila kanttiinia varten.

Yli 8 000 tonnin aluksessa on lisäksi oltava kokoontumishuone, johon voidaan sijoittaa kirjasto ja televisio ja jossa voidaan esittää elokuvia sekä erikseen tilat harrastustoimintaa, kuntoliikuntaa ja pelejä varten. Näitä tiloja suunniteltaessa on otettava huomioon myös niiden käyttö opinto- ja kerhotoimintaa varten. Tällaiseen alukseen on lisäksi järjestettävä uima-allas.

23 § Sairashytti

Aluksessa on oltava sairashytti, jos laivaväen lukumäärä on vähintään 15 henkilöä ja alus tavallisissa oloissa on keskeytyksettä merellä yli kolme vuorokautta.

Sairashytissä on oltava:

- 1 makuusija, jos miesten lukumäärä on enintään 15,
- 2 makuusijaa, jos miesten lukumäärä on 16–31,
- 3 makuusijaa, jos miesten lukumäärä on 32–46 ja
- 4 makuusijaa, jos miesten lukumäärä on vähintään 47.

Jos vähintään kolme neljäsosaa laivaväestä on sijoitettu yhden hengen hytteihin, sairashyttiin ei tarvitse sijoittaa kuin enintään kaksi makuusijaa. Jos aluksessa on toimessa naisia, joilla ei ole omaa makuuhyttiä, heitä varten tulee olla eri sairashytti, jossa on 2 tai 3 mom. mukaiset makuusijat.

Sairashytin yhteyteen on pyrittävä järjestämään tila potilaiden vastaanottamista varten.

Sairashytin lattiapinta-alan on oltava vähintään yhtä suuri kuin 14 §:n mukaiset miehistön makuuhyttien pinta-alat.

Sairashytin yhteydessä on oltava erillinen käymälä pesualtaineen.

Jokaisen makuusijan kohdalla on oltava laite, jolla potilas saa yhteyden komentosillalle.

Sairashytin ulkopuolelle on selvästi ja pysyvästi merkittävä hytin käyttötarkoitus.

24 § Keittiö

Yli 100 tonnin aluksessa tulee olla keittiö. Muussa aluksessa keittolaite voidaan sijoittaa ruokailutilaan.

Riittävän kokoinen keittiö on tarkoituksenmukaisesti sijoitettava, sisustettava ja varustettava.

Milloin ruokailutilan pentteria ei ole, keittiöön tai ruokailutilaan tulee sijoittaa pesupöytä ja tilat ruokailuvälineiden säilyttämistä varten.

25 § Muonansäilytystilat

Alukseen, jossa säännöllisesti asutaan, on sijoitettava riittävät muonansäilytystilat siten, että niihin pääsee vaivatta keittiöstä. Mikäli säilytystiloja matkan pituuden tai muun syyn takia on jäähdytettävä, kutakin alla mainittua tarvikeryhmää varten on oltava tarkoitukseen sopiva erillinen säilytystila tai lokero, jonka lämpötila on seuraavien ohjearvojen mukainen:

- 1) liha +4 °C;
- 2) kala +4 °C;
- 3) meijerituotteet +4 °C;

- 4) vihannekset ja juurikasvit +6 °C;
- 5) jauhot ja kuivamuona +10 °C; ja
- 6) pakastetut tarvikkeet -20 °C.

Kussakin säilytystilassa tulee olla lämpömittari.

26 § Toimistotilat

Yli 400 tonnin aluksessa päällikön käytettävissä tulee olla erillinen toimisto- tai neuvottelu-tila.

Yli 400 tonnin aluksessa, jota käytetään matkustajien tai kappaletavaran kuljetukseen, perämiehellä on oltava toimistohytti.

Yli 1 600 tonnin aluksessa päällystön käytössä on oltava erilliset tai yhteiset toimistotilat.

27 § Pesula ja työvaatekaapit

Yli 400 tonnin aluksessa laivaväen käytössä on oltava vaatteiden pesua, kuivatusta ja silittämistä varten tilat, jotka on mitoitettu laivaväen lukumäärään ja matkan säännönmukaisen keston mukaan riittäviksi. Tiloihin tulisi päästä vaivattomasti asunnoista.

Pesulassa on oltava riittävä määrä pesu- ja kuivatuskoneita tai tarkoituksenmukaisesti lämmitettäviä ja tuuletettavia kuivatushuoneita sekä silittämiseen tarvittavat välineet.

Yli 400 tonnin aluksessa on kansi- ja konehenkilökunnalla oltava makuuhytin ulkopuolella tuuletettava ja lukittava henkilökohtainen kaappi työvaatteiden säilyttämistä varten.

Päällystöllä ja miehistöllä on oltava erillinen tuuletettava ja lukittava tila kastuneiden työvaatteiden kuivattamista varten, jos aluksessa säännöllisesti asutaan.

28 § Työtilat

Laivaväen työtiloja, kuten merenkulkuhyttiä, radioasemaa, konevalvontahuonetta, työpajoja ja keittiötä koskevat soveltuvin osin 2 luvun säännökset.

29 § Sinetöitävä kaappi

Laivaväen tullaamatonta tavaraa varten on oltava vähintään yksi asianmukaisesti sijoitettu sinetöitävä kaappi.

30 § Asiakirjakaapit

Laivaväen erilaisiin työsuhdetoimintoihin tarvittavia asiakirjoja ja toimistovälineitä varten on järjestettävä riittävä säilytystila, joka on pyrittävä sijoittamaan kokoontumispaikan yhteyteen.

31 § Ilmoitustaulu

Aluksella tulee olla tarkoituksenmukaiseen paikkaan sijoitettu ilmoitustaulu.

4 LUKU ERINÄISIÄ SÄÄNNÖKSIÄ

32 § Tarvikkeiden antaminen

Työnantajan on pidettävä työsuhteen aikana laivaväen käytettävänä tarkoituksenmukaiset makuuvaatteet, pyyheliinat, ruokailuvälineet sekä saippuaa ja WC-paperia.

33 § Asuintilojen kunnossapito

Käytössä olevat asuintilat on päivittäin puhdistettava ja tuuletettava. Tilat on puhdistettava perusteellisesti vähintään kolmesti vuodessa suunnilleen yhtä pitkin väliajoin sekä silloin, kun koko laivaväki vaihtuu tai kun muu syy, kuten sairaus sitä vaatii. Makuu- ja päivähyttit on puhdistettava perusteellisesti myös silloin, kun kaikki hyttiin sijoitetut henkilöt vaihtuvat.

34 § Tarkastusvelvollisuus

Päällikön tai hänen valtuuttamansa päällystöön kuuluvan henkilön on ainakin yhden miehistön edustajan kanssa vähintään kerran viikossa tarkastettava aluksen asuintilojen kunto ja siisteys. Tarkastuksesta on tehtävä merkintä laivapäiväkirjaan.

35 § Asuintilojen desinfiointi

Jos ilmenee, että asuintilassa on syöpäläisiä, on syöpäläiset viipymättä hävitettävä ja tila puhdistettava.

Kun ulkomailta ostetaan alus, sen asuintilat on tarvittaessa sisustuksineen desinfiointava ja puhdistettava ennen aluksen käyttöön ottamista.

Jos laivaväessä tavataan [terveydenhoitolain (469/65) 29 §:n] tarkoittamaa tartuntatauti, alus on tarvittaessa viipymättä desinfiointava.

36 § Nähtävänäpito

Työnantajan on huolehdittava, että tämä asetus, sen nojalla annetut määräykset ja poikkeusluvut sekä 5 §:ssä mainittu tarkastustodistus on nähtävänä aluksessa tai kun kyseessä on alle 65 tonnin alus, muussa tarkoituksenmukaisessa paikassa, missä ne helposti ovat työntekijän nähtävänä.

37 § Valvonta ja määräysten anto-oikeus

Tämän asetuksen noudattamista valvovat merenkulku- ja työsuojeluviranomaiset.

Tarkempia määräyksiä tämän asetuksen täytäntöönpanosta antaa merenkulku[hallitus]. (19.2.1993/206)

3 mom. on kumottu A:lla 19.2.1993/206.

38 § Poikkeussäännöksiä

Merenkulku[hallitus] voi erityisestä syystä tai milloin kysymyksessä on alus, jonka omistusoikeus siirtyy joulukuun 31 päivän 1984 jälkeen ulkomaalaiselta suomalaiselle, myöntää

yksittäistapauksessa poikkeusluvan tämän asetuksen säännöksistä tai sen nojalla annetuista määräyksistä.

Merenkulk[u]hallitus voi myöntää 6 §:n 1 momentin säännöksestä poikkeusluvan kuitenkin vain sillä perusteella, että muu sijainti parantaa asuintilojen tarkoituksenmukaisuutta ja viihtyisyyttä.

Merenkulk[u]hallitus voi, milloin muutokset ovat käytännössä mahdollisia eivätkä niiden kustannukset ole ilmeisessä epäsuhteessa saavutettavaan hyötyyn, tämän asetuksen 3 §:n 3 momentissa mainitussa tapauksessa määrätä, että korjattavan aluksen asuintilat on kokonaan tai osittain saatettava vastaamaan tämän asetuksen säännöksiä, mikäli korjaustyö suoritetaan muutoin kuin onnettomuuden johdosta.

Ennen 1-3 momentissa mainittujen poikkeuslupien ja määräyksien antamista merenkulk[u]hallituksen on kuultava asianomaista työsuojeluviranomaista ja asianomaisia valtakunnallisia työmarkkinajärjestöjä. (26.3.1997/267)

Tämän pykälän nojalla myönnettävät poikkeusluvat tai annetut määräykset eivät saa olla ristiriidassa Suomen hyväksymän kansainvälisen sopimuksen kanssa.

39 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1976 ja sillä kumotaan 20 päivänä marraskuuta 1948 annettu asetus merimiesten asunnoista aluksessa (794/48) kuitenkin siten, että mainitun asetuksen 2-9 lukujen säännöksiä sovelletaan edelleen:

- 1) 1 päivänä syyskuuta 1976 valmiina olevaan suomalaiseen alukseen;
- 2) alukseen, jonka rakentamisesta suomalainen tilaaja on tehnyt sopimuksen ennen 1 päivää syyskuuta 1976; sekä
- 3) alukseen, jonka omistusoikeus siirtyy 1 päivän syyskuuta 1976 jälkeen, mutta ennen 31 päivää joulukuuta 1984 ulkomaalaiselta suomalaiselle.

Milloin aluksen ikä siirtymiskaudena edellä 3 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa on yli 14 vuotta, merenkulk[u]hallitus voi, milloin muutokset ovat käytännössä mahdollisia eivätkä niiden kustannukset ole ilmeisessä epäsuhteessa saavutettavaan hyötyyn, määrätä aluksen asuintilat muutettavaksi vastaamaan tämän asetuksen 2 ja 3 luvun vaatimuksia.